

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

ט"ו בשבט

תפילה לאתרוג נאה

יהי רצון מלפניך ד' אלוקינו ואלוקי אבותינו, שתברך כל אילנות האתרוג להוציא פירותיהם בעתם, ויוציאו אתרוגים טובים יפים ומהודרים ונקיים מכל מום. ולא יעלה בהם חזוית והיו שלמים ולא יהיה בהם שום חסרון ואפילו עקיצת הקוף. והיו מצויים לנו ולכל ישראל אחינו בכל מקום שהם, לקיים בה מצות נטילה על הלולב בחג הסוכות שיבוא לחיים טובים ולשלום, כאשר צויתנו בתורתך ע"י משה עבדך: 'ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפות תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל'.

ויהי רצון מלפני אלוקינו ואלוקי אבותינו, שתעזרנו ותסייענו לקיים מצוה זו של נטילת לולב והדס וערבה ואתרוג כתיקונה בזמנה בחג הסוכות שיבוא עלינו לימים טובים ולשלום בשמחה ובטוב לב. ותזמין לנו אתרוג יפה ומהודר ושלם וכשר כהלכתו.

ויהי רצון מלפני ד' אלוקינו ואלוקי אבותינו, שתברך כל מיני האילנות ויוציאו פירותיהם בריבוי, שמנים וטובים ותברך כל הגפנים שיוציאו ענבים הרבה שמנים טובים, כדי שיהיה היין היוצא מהם מצוי לרוב לכל עמך ישראל לקיים בו מצות קידוש ומצות הבדלה בשבתות וימים טובים. ויתקיים בנו ובכל ישראל אחינו מקרא שכתוב 'לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה אלוקים את מעשיך'. 'באתי לגני אחותי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי אכלו רעים שתו ושכרו דודים'. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ד' צורי וגואלי. (הבן איש חי)

שאלה לט"ו בשבט

"ראש השנה לאילן" (ר"ה פ"א מ"א)

יש לכאר מדוע המשנה (וגם הגמרא) קוראת ליום זה 'ראש השנה לאילן' וזאת בשונה משאר הדברים שמוזכרים ראש השנה שלהם במשנה: מלכים, רגלים, יובלות, שנים, ירקות. ולכאורה היה עדיף לכתוב: "ראש השנה לאילנות"?

פנינים

בעל האבני נזר מסוכטשוב אמר פעם שבכל שנה אחרי ט"ו בשבט, מרגיש שינוי לטובה בחידושי תורתו. ועיקר ר"ה לאילן הוא על חידושי תורה. ביום זה יכולים לזכות להתחדשות בתורה, שהרי: "כי האדם עץ השדה", וכן התורה נקראת "עץ חיים", וקוב"ה, אורייתא וישראל חד הוא, וביום זה עולה השרף באילנות ונכנסים המים בעצים, כן הוא באדם שנכנסים בו מי 'עץ החיים' ואין מים אלא תורה ופירות האילן רומז על חידושי תורה שהם פירותיו של האדם.

בספר נר ישראל מובא ששאלו את הרבי משטעפנעשט זצ"ל, שחז"ל השוו את יום הפורים לשאר הימים הטובים לענין הדין של שואלין ודורשין הלכות חג בחג, וכמו ששואלין ודורשין הלכות פסח בפסח והלכות עצרת בעצרת, כן שואלין בהלכות הפורים ביום ואפילו שחל בשבת. אם כן, מדוע לגבי פסח מתחילים לשאול בהלכות החג שלושים יום קודם לפסח ולגבי פורים אמרו רק 'משנכנס אדר מרבין בשמחה', ולמה אין אף לפורים דין של שלושים יום לשמחת פורים? והשיב, דאכן גם לפורים מקדימים את השמחה שלושים יום קודם החג, כי הרי לא אמרו משנכנס אדר מתחילים בשמחה, אלא 'מרבין', משמע שהשמחה כבר התחילה מקודם ועתה צריכים להרבות יותר ויותר... ותחילת שמחת פורים מתחילה בט"ו בשבט שלושים יום קודם לחג.

"והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו" (תהלים א' ט')

'על פלגי מים' - רמז לחמשה עשר בשבט: כי חודש שבט הוא במזל דלי, ודלי רומז למים, ככתוב: 'זול מים מדליו'. וחמשה עשר שבט הוא בחצי (בפלג) חודש שבט, הרי: פלגי-מים הוא חמשה עשר בשבט, 'אשר פריו יתן בעתו' - אשר בעת זו נותנים על השולחן פירות. (עטרת ישועה)

בברכת 'מעין שלוש' אנו אומרים: 'ובנה ירושלים עיר הקודש... והעלנו לתוכה... ונאכל מפריה'. ויש לבאר על אלו פירות מדובר, שהרי כתוב במשנה (ב"ק פב) אודות י' דברים שנאמרו בירושלים ואחד מהם הוא שאין עושים גינות ופרדסים בירושלים? ויש לומר: א. אמנם בירושלים לא היו נוטעים גנות ופרדסים, אבל על הגנות היו זורעים ונוטעים. (משנה הלכות) ב. היו פירות מבית המקדש. (משנה הלכות) ג. במילים האלו הכוונה על ארץ ישראל ולא על ירושלים. ד. הכוונה לפירות מעשר שני ונטע רבעי שדינם להיאכל בירושלים, ומובן אף ההמשך "בקדושה ובטהרה". (הגרי"ז) ה. פרדסים הסמוכים לירושלים הטפלים אליה. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לסדר ט"ו בשבט תש"פ)

מקרא

שניחת השבת שלכם לטמונה בפרשה!

העלון המוכר והאהוב שעשרת אלפי משפחות לא עורכות סעודות שבת בלעדיו... עומד לצאת בספר חדש ומרענן.
לקט נרחב של מיטב החידושים והמזכרים הבלתי נשכחים במעל 5000 עמודים בצבע מלא, מרגשים וחגיגים, כיאה לשולחן השבת!

טמונה בפרשה
העלון המוכר והאהוב שעשרת אלפי משפחות לא עורכות סעודות שבת בלעדיו... עומד לצאת בספר חדש ומרענן.
לקט נרחב של מיטב החידושים והמזכרים הבלתי נשכחים במעל 5000 עמודים בצבע מלא, מרגשים וחגיגים, כיאה לשולחן השבת!

הצטרפו עכשיו

hamatmon40@gmail.com | 052-7665775

דף הקמפיין: cmatch.me/Matmon

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:

1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 911 חשבון 3787939, ע"ש 'ביין' 2. לשלוח שיק למערכת

העלון מוקדש לע"נ

חנה ציפורה בת אריה לייב

ת.נ.צ.ב.ה

הידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. פרי כתום, עונתו בסתיו
- ב. סוג של אגוז עגול
- ג. משבעת המינים
- ד. פרי אדום, מתוק וקטן
- ה. משפחה של פירות חורפיים
- ו. סלט המורכב מתפוחים, סלרי, אגוזים ומיונז
- ז. פרי משבעת המינים
- ח. פרי צהבהב, בעל גבשושיות ונאכל כקומפוט
- ט. ראש השנה לאילנות
- י. זן של תפוחים
- כ. קרמבולה קרויה גם- 'פרי ה-____'
- ל. פרי המצמץ וירוק!
- מ. פרי טרופי כתום ומתוק
- נ. פרי המוכר אף בשם- 'אפרשזיף'
- ס. פרי עץ הצבר, שבקוצים הוא מעוטר
- ע. סוג אגוזים הנאכלים קלויים וחמים
- פ. שני סוגים של אגוזים
- צ. פרי עץ האורן (בתוך האצטרובל)
- ק. שני פירות בעלי קליפה חומה ושעירה
- ר. משבעת המינים
- ש. פרי קטן, כתום ומתוק
- ת. מפרי זה מכינים דבילות

הידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. סל לנשיאת פירות
- ב. פרי שחור הנאכל ע"י רשב"י ור' חנינא
- ג. פרי בעל פיטם ועוקץ
- ד. עצו פורח ראשון
- ה. פרי טרופי בעל ריח אופייני וחזק
- ו. פרי ירוק ושומני
- ז. תפוח זהב
- ח. פרי נפוץ, בעיקר בצבעים: אדום, צהוב וירוק
- ט. פרי עץ האלון
- י. פרי טרופי קטן, בעל קליפה ורודה ובשר לבן
- ך. סוג של אגוז
- ל. אגוז ששמו כשם מדינה
- ם. ענבים מיובשים קרויים-
- ן. פרי חמוץ ביותר
- ס. פרי נפוץ, שצורתו כצורת פעמון
- ע. מילה נרדפת ל-'שתל'
- ף. פרי קיצי מתוק, בעל קליפה מבריקה
- ץ. אילן
- ק. פרי קיצי מתוק, בעל קליפה שעירה במקצת
- ר. פרי עץ הדקל
- ש. פרי קטן, כתום ומתוק, גלעינו- משחק ילדים
- ת. מפירות ההדר (2)

ואלה שמות

"ארץ חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש"
אלו שמות נוספים יש לתאנה? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

מעשה ברבי אבהו ורבי יוסי בר חנינא ורבי שמעון בן לקיש שעברו לפני כרם אחת שהיה שמו דורון. הוציא להם האריס שהיה בזה הכרם, אפרסק אחד. אכלו הם ממנו, ואף האנשים שהנהיגו את החמורים (ויש מפרשים שהכוונה לחמורים בעצמם) אכלו עמם, ולא הצליחו כולם יחד לסיים לאכול את האפרסק הזה מפאת גודלו כך שנאלצו להותיר ממנו. שיערו שהיה גדולו של זה האפרסק כגודלה של הקדרה שיש בכפר חנינא המכילה סאה של עדשים. לאחר זמן, שוב הזדמן להם לעבור בדרך ליד אותו הכרם. הוציא להם האריס מן האפרסקים שניים או שלושה ביד אחת, מחמת שהיו קטנים. כשראו זאת, סברו שאפרסקים אלו מאילן אחר הם ולכן הם קטנים. ביקשו מהאריס שיתן להם מאותו האילן ממנו הוא כיבד אותם לפני כמה ימים, אמר להם: 'האפרסקים אשר נתתי לכם כעת גם המה מן האילן הראשון שנתתי לכם בתחילה!' קראו עליו הפסוק: "ארץ פרי למלחה מרעת יושבי בה". שנתקלקלו הפירות בגלל חטאי האנשים הדירים שם. (ע"פ ירושלמי פאה פ"ז ה"ג)

מילה בקליפה

החליט על דרך פעולתו,
וחצב בעץ את סירתו,
שבה נע על פני המים,
בו התבדח פעמיים.

המונח המבוקש הינו מילה בת 4 אותיות
שקשורה לט"ו בשבט [שמות של עצים
או פירות].

(יתכן כתיב מלאחסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

ושפני טמוני חול

האם יכול צמח לגדול בתוך מעיו של האדם? הבא ראייה מהש"ס!

****

בט"ו בשבט הזמן מיועד לעשות תשובה ולתקן את כל הפגמים שיוריד השפעות טובות לכל בית ישראל, ויהיה השכינה שריא ביניהון. (פלא יועץ)

*

על ידי מנהג ישראל שאוכלים פירות בט"ו בשבט ומברכים עליהם מכניסים קדושה בכל הפירות שיהיו רק מסטרא דעץ חיים. (פרי צדיק)

*

וכן על ידי מנהג אכילת פירות מתקנים את כל האכילות שיהיו בקדושה. (פרי צדיק)

*

ראוי בט"ו בשבט להתפלל שיזכה בפסח למצות כשרות ומהודרות בשימור הראוי ללא כל חשש חמץ חלילה. (אהל יששכר)

*

ביום זה גם הרשעים ניתן להם כח לחדש מעשיהם. (מגן דוד מטאלנא)

שעשועי דאורייתא

על מי בתורה נאמר שהיה 'איש האדמה'? ועל מי נאמר שהיה 'עובד אדמה'? ועל מי בנ"ך נאמר שהיה 'אוהב אדמה'?

****

1. לפי שיטת בית שמאי, מתי חל ראש השנה לאילנות?
2. איזה פרי יוצא דופן, ומדוע: שזיף, בונה, אבוקדו ותפוז?
3. מתי גם זוג הוא פרט?
4. מיכאל עמד בפרדס ליד עץ זית ועץ רימון, הוא קטף מפירות שני העצים לידי וברצונו לאכלם. על איזה מן הפירות יברך קודם ומדוע?
5. כיצד קרויים: גרעין הענב, קליפת הענב, תאנה מיובשת ועיגול של תאנים מיובשות?
6. מי בתנ"ך נהרג כשנתפס בעץ האלה?
7. איזה מהאגוזים הבאים מוזכר בתורה בשמו: פיסטוקים, צנוברים, בוטנים ובונדוקים.
8. איזו מצוה לא שייך להגיד לפני קיומה 'לשם יחוד'?
9. מתי מברכים שהיינו על הלחם?

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: קשרים בין הפרשה וההפטרה לכל החגים: יציאת מצרים וקריעת ים סוף אירעו בפסח, בפורים קוראים בתורה בסוף הפרשה בפרשת עמלק ואף המן נתלה בפסח, המילה 'סכות' מוזכרת בפרשה, מצות שבת נתנה במרה, מאכלי החלב בהפטרה רומזים לחנוכה ולשבועות. ראש השנה רמוז ב'כצפיחית בדבש', וכן בהפטרה ממנה נלמדים דיני שופר ותרועה ('ותיבב'), ט"ו בשבט רמוז בעץ במרה וכן בתמרים שבאילים. המחולות מסמלים את הריקודים בשמחת תורה. **חידון א' ת' -** אפרסמון, בונדוק, גפן, דובדבן, הדר, וולדרוף, זית, חבוש, ט"ו בשבט, יונתן, כוכב, ליים, מנגו, נקטרינה, סברס, ערמונים, פקאן פיסטוק, צנובר, קוקוס קיווי, רימון, שסק, תאנה. **חידון א' ת' הפוך** - טנא, חרוב, אתרוג, שקד, גויאבה, אבוקדו, תפוז, תפוח, בלוט, ליצי, מלך, ברזיל, צימוקים, לימון, אגס, נטע, שזיף, עץ, אפרסק, תמר, משמש, פומלית אשכולית. **שעשועי דאורייתא** - נח קרוי איש האדמה, קין קרוי עובד אדמה, ועוזיה (בדברי הימים כ"ו י') קרוי אוהב אדמה. 1. בא' בשבט. 2. בנהג שברכתה בורא פרי האדמה. 3. במצוות פרט שבה משאירים לעניים ענב או שניים שנשרו בעת הבציר. 4. על הרימון. 5. למרות שזית יותר קרוב ל'ארץ', משום שזית הנאכל חי ברכתו: 'שהכל' האחרונה בדיני קדימת הברכות - המג"ע א"ש! 5. חרצן, זג, גרוגרת ועיגול של דבילה. 6. אבשלום. 7. בוטנים, ששלח יעקב ליוסף. 8. שכחה. 9. אם מרח עליו פרי חדש כגון אבוקדו אזי מברך המוציא ושהיינו ולא העץ שהפרי טפל. (פוסקים) **ואלה שמות** - תאנה, קציעה, גרוגרת, דבילה, דרוסה, פרודה, קיץ. **מילה בפרשה בשלה** - שור. "המדבר מקום צחיח" - בני" באור אל מדבר שור, "ובו בונים צריח" - שור=חומה, "הבט, ואל תקרב" - הבט, ראה=שור, "כי פר שמן לך אורב" - פר=שור. **טמונות לט"ו בשבט** - 1. דף+נע= עץ הדפנה. 2. ארמון = ערמון. 3. אש + עצם הקולית = אשכולית. 4. פרד+ס=פרדס. 5. אגוז מלך. 6. פה + העיר 'קאן' = אגוז פקאן. 7. חבוש בבית הסוהר = הפרי 'חבוש'. 8. גרגרת=גרוגרת. וגם שקדים. 9. ערימת האפר על גבי המזבח נקראה 'תפוח'. 10. תה + נע = 'תאנה'. 11. עץ (אגוז) הקולה. **שאלה לשלחן השבת שמות** - שאלנו: מדוע לא נחשב לעמרם גירוש יוכבד לעון, והרי חזקיהו המלך לא רצה לישא אישה ולקיים מצות פו"ר משום שראה ברוח הקודש שעתידיים להוולד לו בנים בלתי הגונים ועל כך אמר לו הנביא שאסור לאדם לעשות חשבונות שמים אלא עליו לקיים את המוטל עליו. אם כן, איך עמרם שהיה גדול הדור עשה חשבונות שמים באומרו 'לשואו אנו עמלים', וביותר קשה שהרי כתוב עליו שהיה אחד מהצדיקים שמתו בעטיו של נחש, דהיינו ללא חטא? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. לפני מתן תורה עדיין לא היו חייבים בפו"ר וניתן היה לעשות חשבונות שכאלה. 2. בבנים רשעים אין להימנע מפו"ר, אך מותר להימנע מכך אם ברור שהם יושלכו ליאור וימותו שכן אין אדם מצווה להוליד למיתה. 3. אסור לחשב חשבונות כתוצאה מראיה ברוח הקודש ולא כאשר השלכת הילדים ליאור הינה מוחשית וכבר יצאה לפועל. 4. הגזירה של בניו של חזקיהו הייתה מאת הקב"ה ואילו השלכת התינוקות ליאור גזירת פרעה. 5. עמרם כבר קיים מצוות פריה ורביה והיו לו כבר בן ובת אהרן ומרים, ובאמת אותם שלמדו ממנו לגרש טרם קיימו פו"ר, יש עליהם טענה.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

באתרים: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) 'תורת יוסף' ו'דרשו'.

בשכונת בית ישראל בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע העשוי מתמונות הרומזות על שמות צמחים ומושגי ט"ו בשבט. (תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים) אשמח לקבל רעיונות, חיזוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות לט"ו בשבט

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

3

2

1

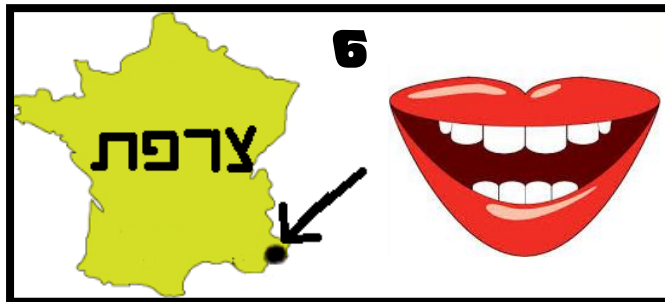
5

4

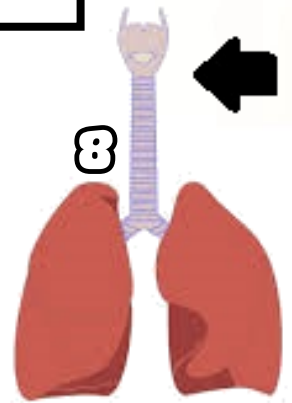
7

6

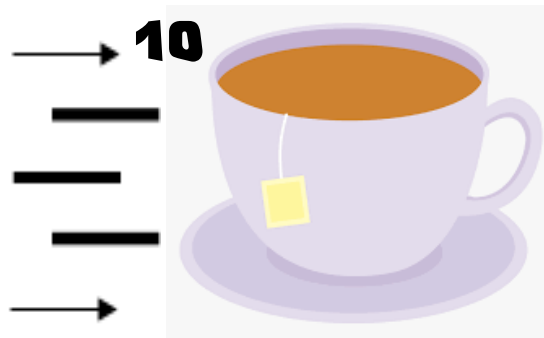
9

8

11

10

'מחשבה טובה'

התשובה לטמונה זו תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם הלוגו של חברת "דרך ארץ" (יג,יז)